

**A Budapesti Értéktőzsde Zrt. Felelős
Társaságirányítási Bizottságának Monitoring
Jelentése a Felelős Társaságirányítási
Ajánlásoknak való megfelelésről**

I. BEVEZETÉS

A **Felelős Társaságirányítási Ajánlások** alkalmazásának általános célja, hogy elősegítse az áttekinthető és hatékony piaci működést, támogassa a jogszabályok érvényesítését – különösen a részvényesi jogok és tulajdonosi funkciók megfogalmazását, valamint gyakorlását illetően –, továbbá összehangolja a kibocsátók, a befektetők, valamint a kibocsátó társaság környezetének érdekeit. A hatékony felelős társaságirányítás a kibocsátó társaság értékének növekedését, illetve a részvényesek érdekeinek és egyéb érdekelt felek jogainak eredményes képviselését segíti elő.

A **Bizottság 2014/208/EU ajánlása** szerint a vállalkozásoknak az adott vállalatirányítási kódex betartására, illetve az attól való eltérés jobb indokolására ösztönzése érdekében a meglévő nyomon követési rendszer keretében hatékony nemzeti szintű figyelemmel kísérés szükséges. A BÉT szakmai bizottságaként a **Felelős Társaságirányítási Bizottság** (a Bizottság) általános feladata, hogy irányítsa a Felelős Társaságirányítási Ajánlások továbbfejlesztését a hazai szakmai igények, az EU jogszabályok és más közösségi jogi aktusok és az általános nemzetközi tendenciák figyelembevételével, valamint képviselje a szakmai szempontokat a társasági jog továbbfejlesztése terén. A 2014/208/EU ajánlás rendelkezéseinek megfelelően a Bizottság és a BÉT Kibocsátói Igazgatósága elvégezte a kibocsátók 2018-as évről készített felelős társaságirányítási jelentéseinek áttekintését és elemzését, melynek fő megállapításait jelen **Monitoring Jelentésében** összegzi.

2019-ben a magyar jogalkotó is eleget tett a 2007/36/EK irányelvnek a hosszú távú részvényesi szerepvállalás ösztönzése tekintetében történő módosításáról szóló 2017/828/EU irányelv átültetésére vonatkozó kötelezettségének. Ennek alapján fogadta el az Országgyűlés a **hosszú távú részvényesi szerepvállalás ösztönzéséről és egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2019. évi LXVII. törvényt**. Az új törvény 2019. július 9-én lett kihirdetve (Magyar Közlöny 2019. 120. szám), rendelkezései pedig 2019. július 17-én léptek hatályba. A kibocsátóknak a törvény egyes rendelkezéseit már a 2019. üzleti évre vonatkozó felelős vállalatirányítási jelentéseik elkészítése során alkalmazni kell. A törvény által szabályozott főbb területek:

- a részvényesek azonosítására vonatkozó szabályok,
- a részvényesek tájékoztatása a társasági eseményekről,
- a közgyűlésen lezajlott elektronikus szavazás visszaigazolása,
- az intézményi befektetőkre és az eszközközkezelőkre vonatkozó rendelkezések,
- a részvényesi képviselői tanácsadókra vonatkozó rendelkezések,
- az igazgatók javadalmazására irányadó új szabályok,
- a kapcsolt felekkel folytatott ügyletek átláthatóságára vonatkozó szabályok.

Kiemelt jelentőségűek az új törvény rendelkezéseinek az alkalmazási időpontjaira vonatkozó szabályok, amelyeket a törvény 29. §-a tartalmaz.

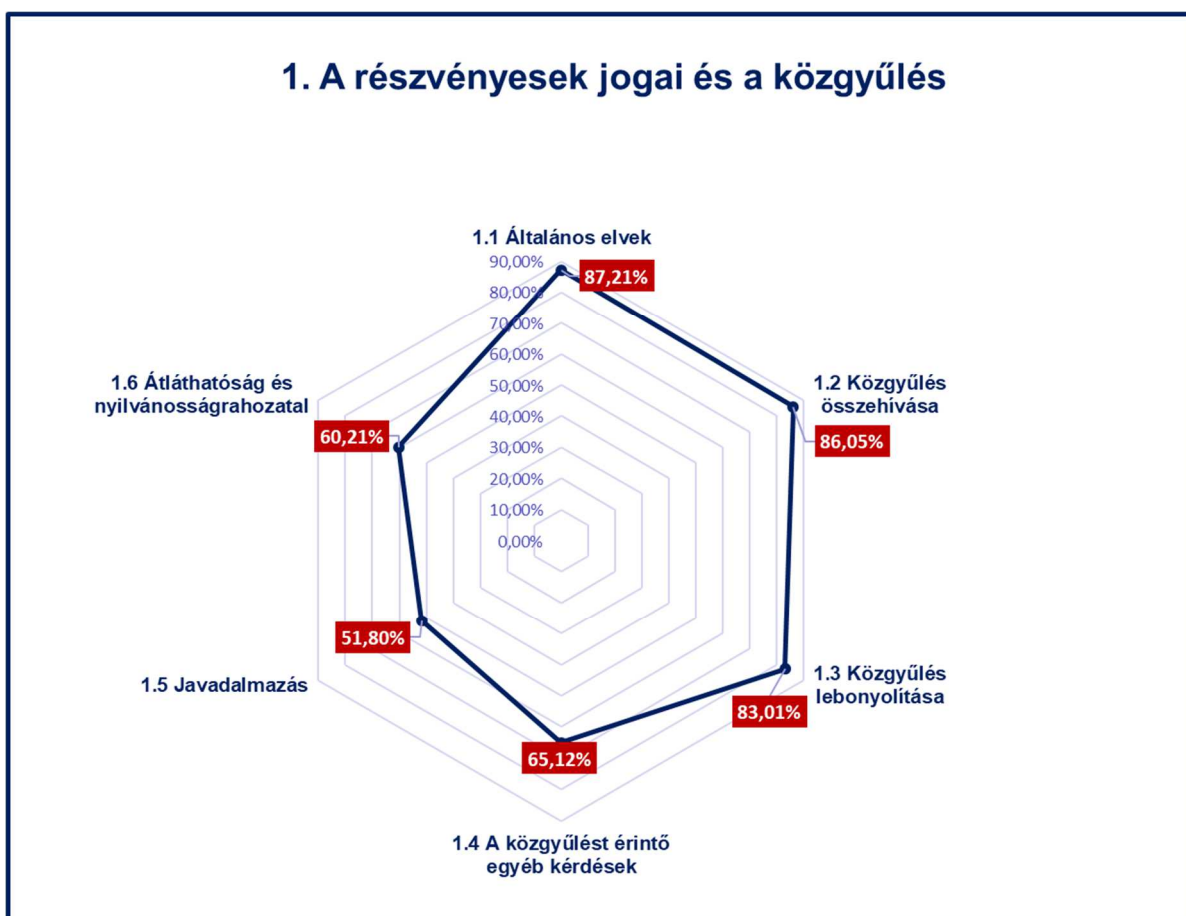

A jelen Monitoring Jelentés módszertani sajátossága alapján a felelős társaságirányítási jelentések megfelelési szintet érintő statisztikai adataira fókuszál, kiemelve a jelentősebb, illetve tipizálható eltérések indokait (egyes esetekben kibocsátói kategóriánként), valamint – esetenként – a megfelelésben az előző évhez képest történt változásokat.

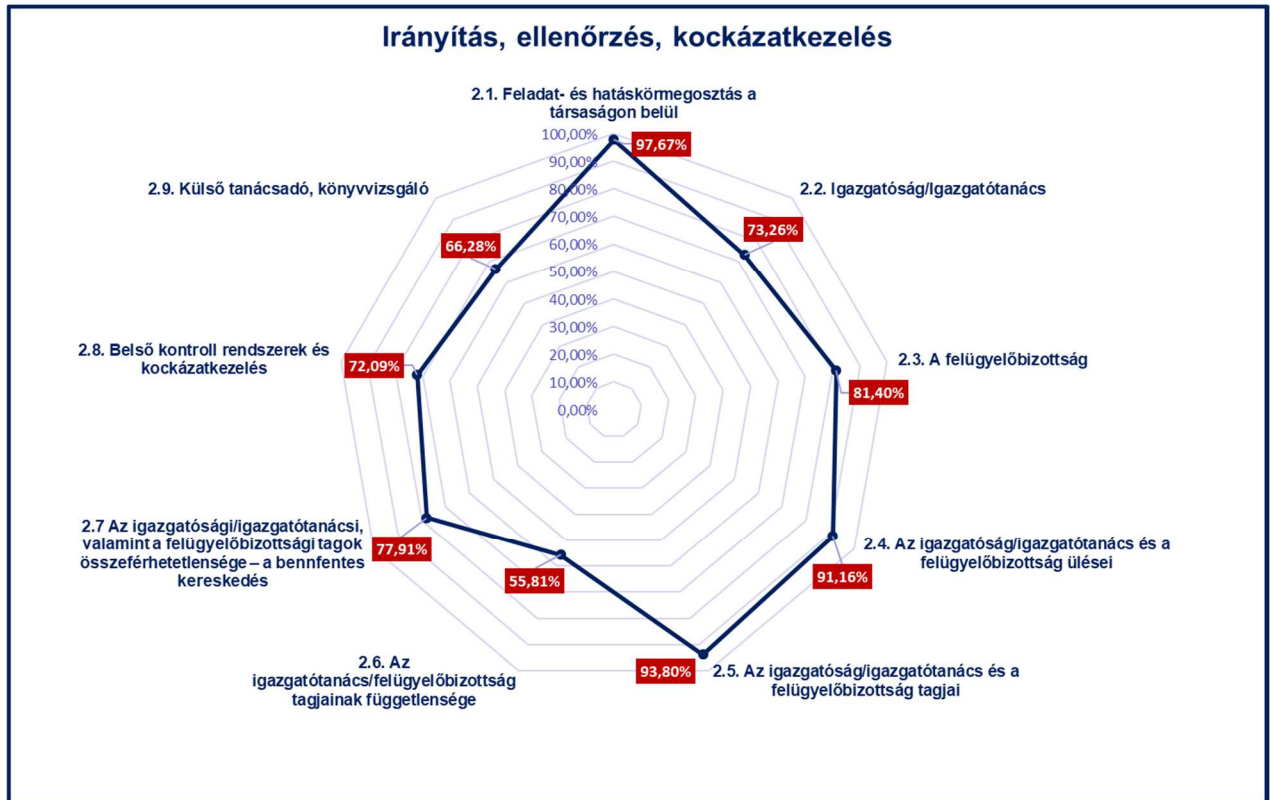
II. ÖSSZEFOGLALÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A BÉT Felelős Társaságirányítási Bizottsága – a kibocsátók 2018. évre közzétett felelős társaságirányítási jelentéseinek áttekintése alapján – figyelembe véve a 2014/208/EU bizottsági ajánlás rendelkezéseit – a részvényesek, a befektetők és az egyéb érdekeltek megfelelő tájékoztatása érdekében a következő összefoglaló megállapításokat teszi.

1. A jelentésekből megállapítható, hogy **az ajánlások összesített megfelelési aránya meghaladja a 73%-ot** (73,08%), amely igen jelentős, **több mint 14 százalékpontos javulást** jelent a tavalyi év általános megfelelési mutatójához képest (58,88%).
2. A **részvényesek jogaira és a részvényesekkel kapcsolatos eljárásokra** fókuszáló 1. fejezet ajánlásainak a tavalyi eredményekhez képest összességében alacsonyabb arányban, **69,42%-ban feleltek meg a kibocsátók** (a 2017. évi átlagos megfelelés 75,95% volt). Ez azonban alapvetően a **fejezetek átstrukturálásának** és az **újonnan bekerült javadalmazási passzusoknak** tudható be, hiszen az általános elveket és a közgyűlésre vonatkozó ajánlásokat illetően javultak a megfelelési mutatók.

3. Az irányítás, ellenőrzés, kockázatkezelés kérdéseit összefogó 2. fejezet ajánlásainak esetében az **átlagos megfelelési arány 76,74%** volt, ami **több mint 15 százalékpontos javulást** jelent a 2017-es 61,58%-os megfeleléshez képest. A felügyelőbizottságra vonatkozó ajánlások kivételével minden alfejezet esetében javulás tapasztalható; az igazgatótanács/felügyelőbizottság tagjainak függetlenségét, illetve a külső tanácsadó, könyvvizsgáló igénybevételét érintő ajánlások esetében ugyanakkor van még tér fejlődésre.

Az egyes ajánlásoknak való megfelelések részletes bemutatását, az eltérések esetleges magyarázatait a III. fejezet tartalmazza.

III. A FELELŐS TÁRSASÁGIRÁNYÍTÁSI AJÁNLÁSOKNAK VALÓ MEGFELELÉS RÉSZLETES ELEMZÉSE

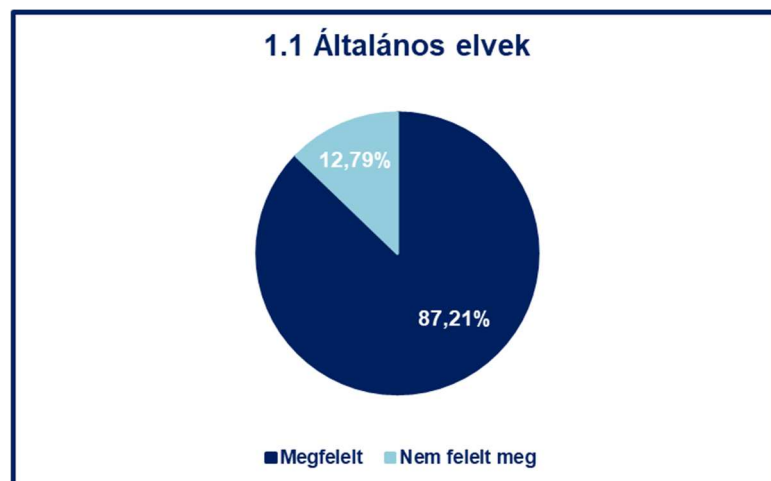
A BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásainak 2. sz. melléklete előírja, hogy a kibocsátók felelős társaságirányítási jelentéseik részeként táblázatok kitöltésével nyilatkozzanak arról, hogy a BÉT által kiadott Felelős Társaságirányítási Ajánlások meghatározott pontjaiban megfogalmazott ajánlásokat, javaslatokat saját társaságirányítási gyakorlata során milyen mértékben alkalmazták. A Monitoring Jelentés III. fejezete ezen kibocsátói nyilatkozatokat tekinti át összesítő jelleggel.

1.1 Általános elvek

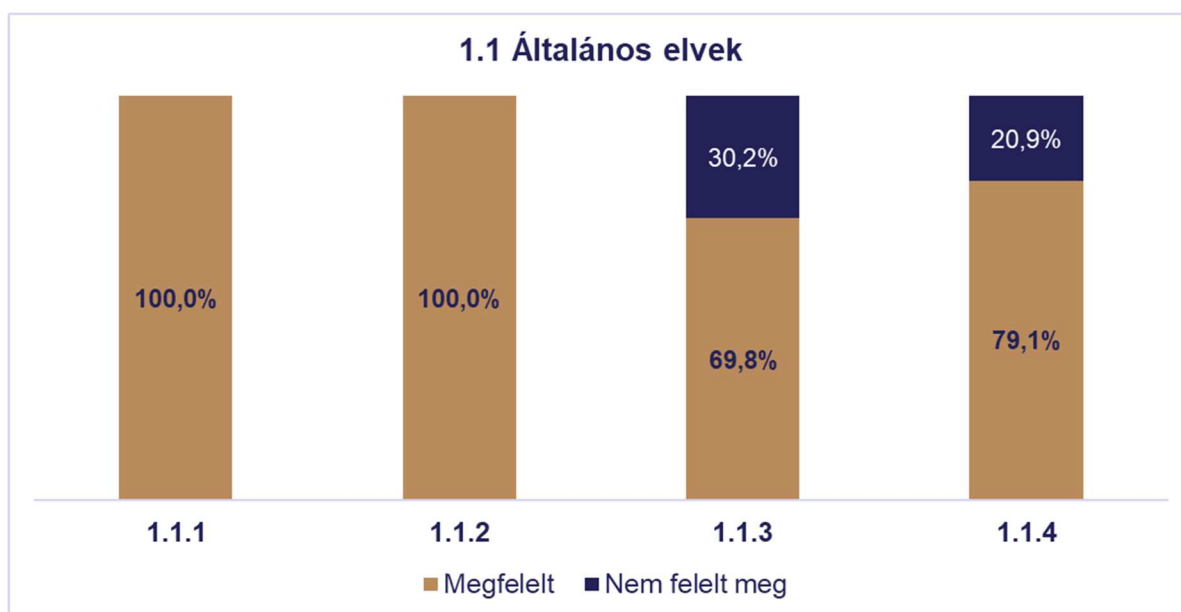
Az Ajánlások 1.1. pontjában szereplő **általános elvek** követése tekintetében **jelentős előrelépés** történt 2018-ban. A kibocsátók **87,21%-a** nyilatkozott úgy, hogy eleget tett az általános elvekben szereplő ajánlásoknak, illetve javaslatnak – ez **10,79 százalékpontos javulást** jelent 2017-hez képest.

Ezen belül a kibocsátók 100%-a tett eleget annak az ajánlásnak (1.1.1.), amely szerint a társaságnál befektetői kapcsolattartással foglalkozó szervezeti egység működik, vagy erre kijelölt személy látja el ezt a feladatot. Ez az eredmény különösen annak a ténynek a fényében kiemelkedő, hogy tavaly a megfelelési arány mindössze 63,41%-os volt. Ugyancsak a kibocsátók 100%-a nyilatkozott úgy, hogy a társaság alapszabálya megtekinthető, elérhető a társaság honlapján (1.1.2.).

Az 1.1.3-as javaslat és az 1.1.4-es ajánlás újonnan került be a BÉT Felelős Társaságirányítási Ajánlásaiba. A kibocsátók közel 70 %-a nyilatkozott úgy, hogy a társaság alapszabálya lehetőséget ad arra, hogy a részvényes szavazati jogát távollétében is gyakorolhassa. A kibocsátók csaknem 80%-a tett eleget az 1.1.4. pontban foglalt ajánlásnak, amely szerint, amennyiben a társaság alapszabálya lehetővé teszi a részvényesek számára a távollétükben történő joggyakorlást, a társaság közzétette honlapján annak a módjait és feltételeit, ideértve a szükséges dokumentumokat is.

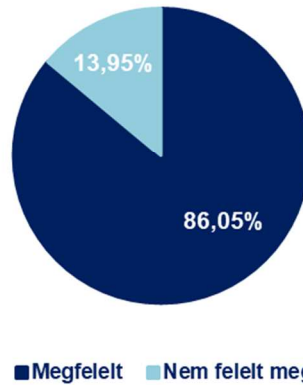
Ajánlás / Javaslát	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	1.1.1	A társaságnál befektetői kapcsolattartással foglalkozó szervezeti egység működik, vagy erre kijelölt személy látja el ezen feladatokat.	100,0%	36,6%
Ajánlás	1.1.2	A társaság alapszabálya a társaság honlapján megtekinthető.	100,0%	4,9%
Javaslát	1.1.3	A társaság alapszabálya lehetőséget ad arra, hogy a részvényes szavazati jogát távollétében is gyakorolhassa.	69,8%	-
Ajánlás	1.1.4	Amennyiben a társaság alapszabálya lehetővé teszi a részvényesek számára a távollétükben történő joggyakorlást, a társaság közzétette honlapján annak módjait és feltételeit, ideértve a szükséges dokumentumokat is.	79,1%	-

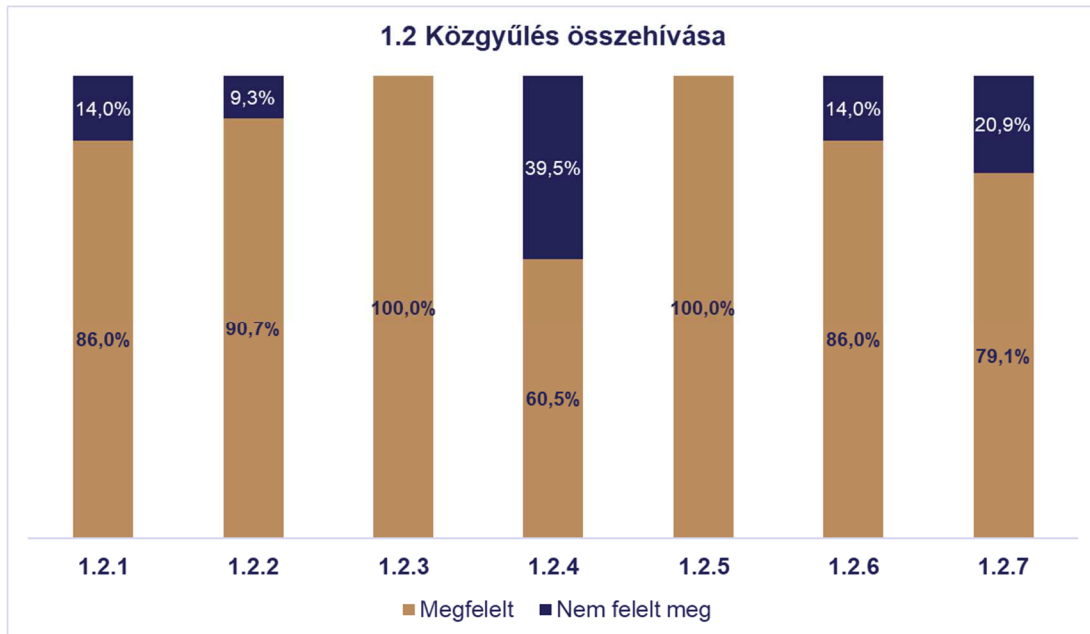
1.2 Közgyűlés összehívása

Ahogy azt már az összefoglaló megállapítások között (II.2 pont) is kiemeltük, **a közgyűlésre vonatkozó ajánlásokat illetően javultak a megfelelési mutatók.** A közgyűlés összehívására vonatkozó ajánlásokat és javaslatokat illetően elmondható az is, hogy a részvényesi joggyakorlás szempontjából meghatározó jelentőségű, elvszintű elvárásokat általános érvennyel, átfogóan meghatározó ajánlások (1.2.3 és 1.2.5) tekintetében a megfelelés 100%-os, az egy-egy konkrét eljárási kérdésre vonatkozó ajánlások, javaslatok tekintetében alacsonyabb mértékű ugyan (jellemzően 80-90% közötti), de összességében kielégítő – különösen, ha figyelembe vesszük azt is, hogy a kibocsátók egy része a nemleges válasz adását választotta azon esetekre, amikor az adott ajánlásban/javaslátban írt tényállás/esemény még nem merült fel a gyakorlatban.

1.2 Közgyűlés összehívása

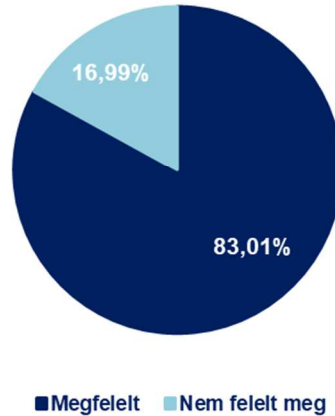
Ajánlás / Javaslát	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	1.2.1	A társaság összefoglaló dokumentumban a honlapján közzétette a közgyűlések lebonyolítására és a részvényes szavazati jogának gyakorlására vonatkozó szabályokat.	86,0%	0,7%
Ajánlás	1.2.2	A társaság pontos dátum feltüntetésével közzétette, hogy mely napra vonatkozóan állapítják meg az adott társasági eseményen való részvételre jogosultak körét (fordulónap), továbbá azt a dátumot, amely napon utoljára kereskednek az adott társasági eseményre való jogosultságot biztosító részvényekkel.	90,7%	5,3%
Ajánlás	1.2.3	A társaság közgyűléseit úgy tartotta meg, hogy azzal lehetővé tette a részvényesek minél nagyobb számban való megjelenését.	100,0%	2,4%
Javaslát	1.2.4	A társaság a részvényesek által kezdeményezett közgyűlés helyszínét és időpontját a kezdeményező részvényesek indítványának figyelembevételével határozta meg.	60,5%	-
Javaslát	1.2.5	A társaság által alkalmazott szavazati eljárás biztosítja a szavazás eredményének egyértelmű, világos és gyors megállapítását, elektronikus szavazás esetén annak hitelességét, megbízhatóságát.	100,0%	2,4%
Ajánlás	1.2.6	A társaság nem korlátozta, hogy a részvényes bármely közgyűlésre értékpapírszámlánként külön képviselőt jelölhessen ki.	86,0%	-
Ajánlás	1.2.7	A napirendi pontokhoz készített előterjesztések esetén az igazgatóság határozati javaslatán túlmenően a felügyelőbizottság véleménye is megismerhető volt a részvényesek számára.	79,1%	20,5%

1.3 Közgyűlés lebonyolítása

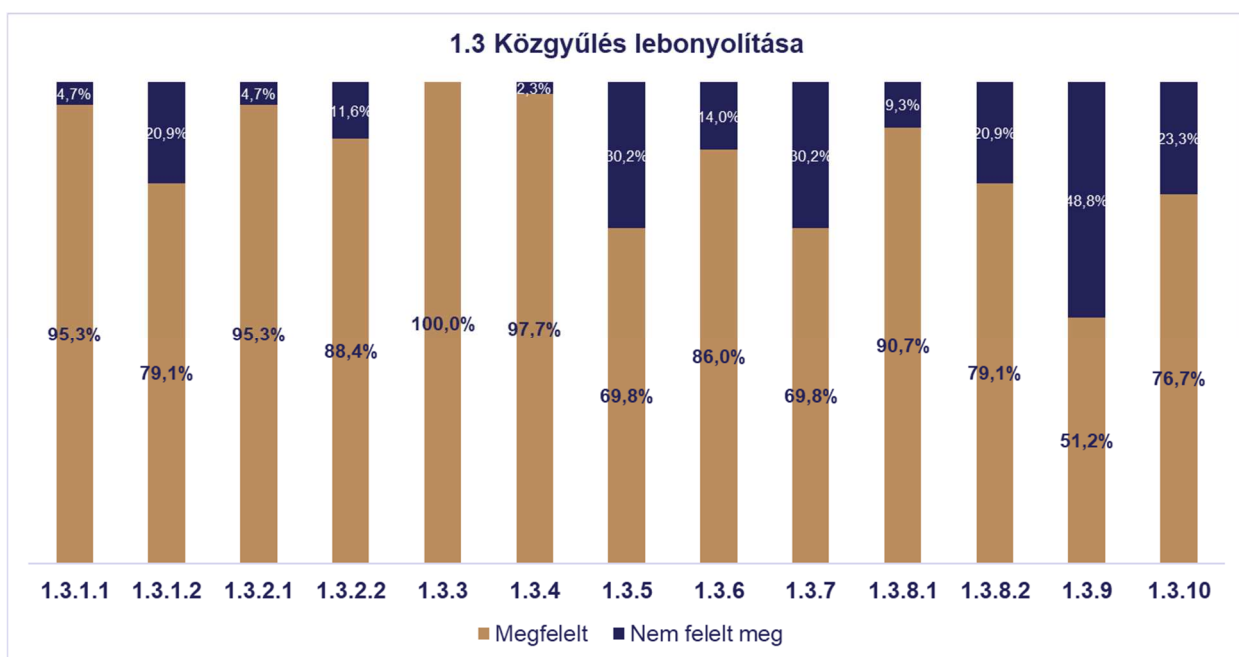
A megfelelési mutatók a közgyűlés lebonyolítására vonatkozó ajánlások/javaslatok tekintetében is számottevően, átlagban csaknem 10 százalékponttal javultak. E körben is – hasonlóan az 1.2 pontban írtakhoz – azt mutatják a statisztikai adatok, hogy a részvényesi joggyakorlás szempontjából meghatározó jelentőségű, elvszintű elvárásokat általános érvénnyel, átfogóan meghatározó ajánlás (1.3.3) tekintetében a megfelelés 100%-os vagy ahhoz közelítő (az 1.3.4 pontbeli ajánlásnál 97,7%-os). Az egy-egy konkrét eljárási kérdésre vonatkozó ajánlások, javaslatok tekintetében a megfelelés alacsonyabb mértékű ugyan (jellemzően – egy kivétellel – 70-95% közötti), de összességében kielégítő; az 1.3.2.1 és 1.3.2.2 pontok esetében kiemelkedő javulás tapasztalható. Ez különösen annak fényében igaz, hogy a megfelelési mutatót az is rontja, hogy a kibocsátók értelmezése, gyakorlata a válaszadásnál továbbra sem egységes a tekintetben, hogy élnek-e azzal a – Felelős Társaságirányítási Ajánlások 2012. évi módosítása óta fennálló – lehetőséggel, hogy az ún. eseményalapú kérdéseknél lehet igen választ is alkalmazni, ha az adott üzleti évben az eseményre nem került sor, azonban a társaság – alapszabályi rendelkezései, illetve gyakorlata alapján – a Felelős Társaságirányítási Ajánlások szerint járt volna el az adott esemény bekövetkezésekor. Az 1.3.9 pontbeli ajánlásnak való megfelelés alacsony – 51,2%-os – mértékére (mint e pontban egyetlen kivételre) magyarázat lehet az e pontbeli ajánlás új (a 2018.08.01-i hatályú módosítást megelőzőtől eltérő) tartalma, melynek a gyakorlat alakulására való hatása a későbbiekben lesz tapasztalható.

1.3 Közgyűlés lebonyolítása

Ajánlás / Javaslat	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Javaslat	1.3.1.1	Az igazgatóság/ igazgatótanács és a felügyelőbizottság a közgyűlésen képviseltette magát.	95,3%	5,1%
Javaslat	1.3.1.2	Az igazgatóság/ igazgatótanács és a felügyelőbizottság esetleges távolmaradásáról a közgyűlés elnöke még a napirendi pontok érdemi tárgyalása előtt megfelelő tájékoztatást adott.	79,1%	-
Javaslat	1.3.2.1	A társaság alapszabálya nem korlátozza, hogy a társaság közgyűlésein az igazgatóság/ igazgatótanács elnökének kezdeményezésére bármely személy hozzászólási és véleményezési jogkörrel meghívást kaphasson, ha vélelmezik, hogy e személy jelenléte és véleménye szükséges, illetve elősegíti a részvényesek tájékoztatását, a közgyűlési döntések meghozatalát.	95,3%	46,6%
Javaslat	1.3.2.2	A társaság alapszabálya nem korlátozza, hogy a társaság közgyűlésein a társaság napirendi pontok kiegészítését kérő részvényeseinek kezdeményezésére bármely személy hozzászólási és véleményezési jogkörrel meghívást kaphasson.	88,4%	39,6%
Ajánlás	1.3.3	A társaság nem korlátozta a közgyűlésen résztvevő részvényesek felvilágosítás iránti, észrevétel tételi és indítványozási jogát, és ahhoz semmilyen előfeltételt nem támasztott, kivéve a közgyűlés szabályszerű és rendeltetésszerű lebonyolítása érdekében hozott intézkedéseket.	100,0%	2,4%
Ajánlás	1.3.4	A társaság a közgyűlésen felmerült kérdésekre történő válaszadással biztosította a jogszabályi, valamint a tőzsdei előírásokban megfogalmazott tájékoztatási és nyilvánosságra hozatali elvek betartását.	97,7%	2,6%

Ajánlás	1.3.5	A társaság honlapján a közgyűlést követő három munkanapon belül közzétette azokra a kérdésekre vonatkozó válaszait, amelyeket a közgyűlésen a társaság testületeinek jelenlévő képviselői, vagy könyvvizsgálója nem tudtak kielégítően megválaszolni, vagy közzétette tájékoztatását a válaszadástól való tartózkodás indokairól.	69,8%	16,1%
Javaslat	1.3.6	A társaság számviteli törvény szerinti éves beszámolója a részvényesek számára rövid, közérthető és szemléletes összefoglalót tartalmaz, amely magában foglalja a társaság éves működésével kapcsolatos lényeges információkat.	86,0%	-
Ajánlás	1.3.7	A közgyűlés elnöke szünetet rendelt el, vagy javaslatot tett a közgyűlés felfüggesztésére, ha a közgyűlés napirendjére felvett kérdésekhez olyan indítvány, javaslat érkezett, amelyet a részvényesek nem tudtak a közgyűlést megelőzően megismerni.	69,8%	-
Ajánlás	1.3.8.1	A közgyűlés elnöke nem alkalmazott összevont szavazási eljárást a vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok megválasztásával és visszahívásával kapcsolatos döntésnél.	90,7%	-
Ajánlás	1.3.8.2	A részvényesi támogatással jelölt vezető tisztségviselők és felügyelőbizottsági tagok esetén a társaság tájékoztatást adott a támogató részvényes(ek) személyét illetően.	79,1%	-
Ajánlás	1.3.9	Az alapszabály módosítással kapcsolatos napirendi pontok megtárgyalását megelőzően a közgyűlés külön határozattal döntött arról, hogy az alapszabály módosítás egyes pontjairól külön-külön, vagy összevont, illetve bizonyos szempontok szerint összevont határozatokkal kíván-e dönteni.	51,2%	-14,7%
Ajánlás	1.3.10	A társaság a határozatokat, valamint a határozati javaslatok ismertetését, illetve a határozati javaslatokkal kapcsolatos lényeges kérdéseket és válaszokat is tartalmazó közgyűlési jegyzőkönyvet a közgyűlést követő 30 napon belül közzétette.	76,7%	-6,2%

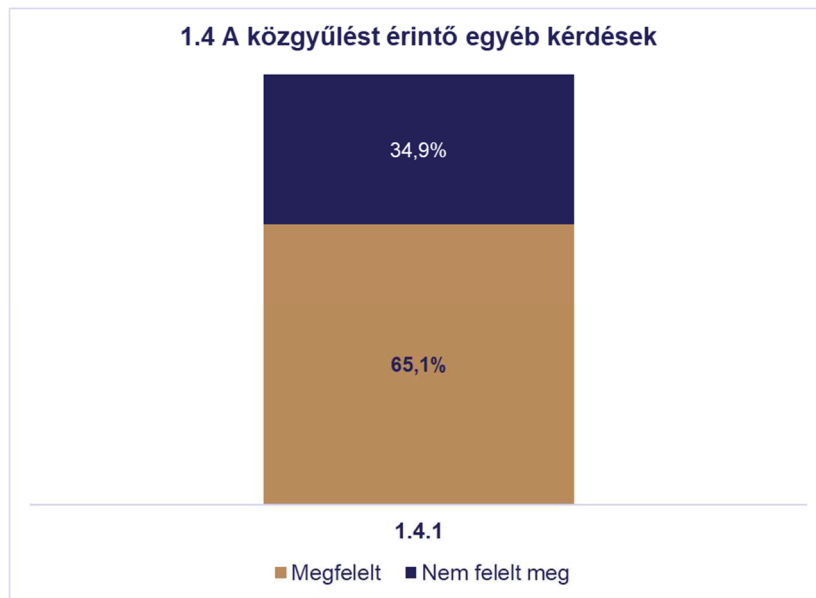

1.4 A közgyűlést érintő egyéb kérdések

Az 1.4 pont alatti javaslatnak való **megfelelési mutató értéke (65,1%) közepesnek** mondható, s még így is 13,9 százalékpontos javulást mutat az előző évi értékhez képest. A nemleges kibocsátói nyilatkozatok 34,9%-os aránya azonban jóval alacsonyabb lenne, ha a nemleges nyilatkozatra – az ahhoz fűzött megjegyzés szerint – nem az vezetett volna több kibocsátó esetében, hogy osztalékfizetés nem történt a tárgyévben (ld. az 1.2 és 1.3 ponthoz írtakat is).

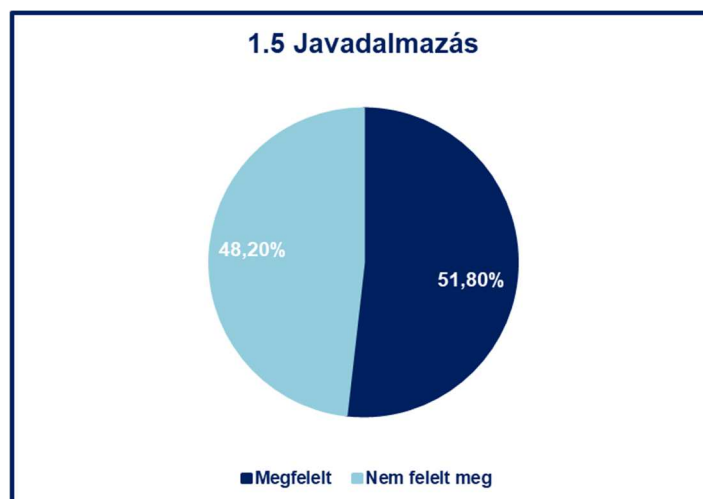

Ajánlás / Javaslat	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Javaslat	1.4.1	A társaság az 1.4.1. pontban foglaltak szerint 10 munkanapon belül kifizette azon részvényesei számára az osztalékot, akik ehhez minden szükséges információt, illetve dokumentumot megadtak.	65,1%	13,9%

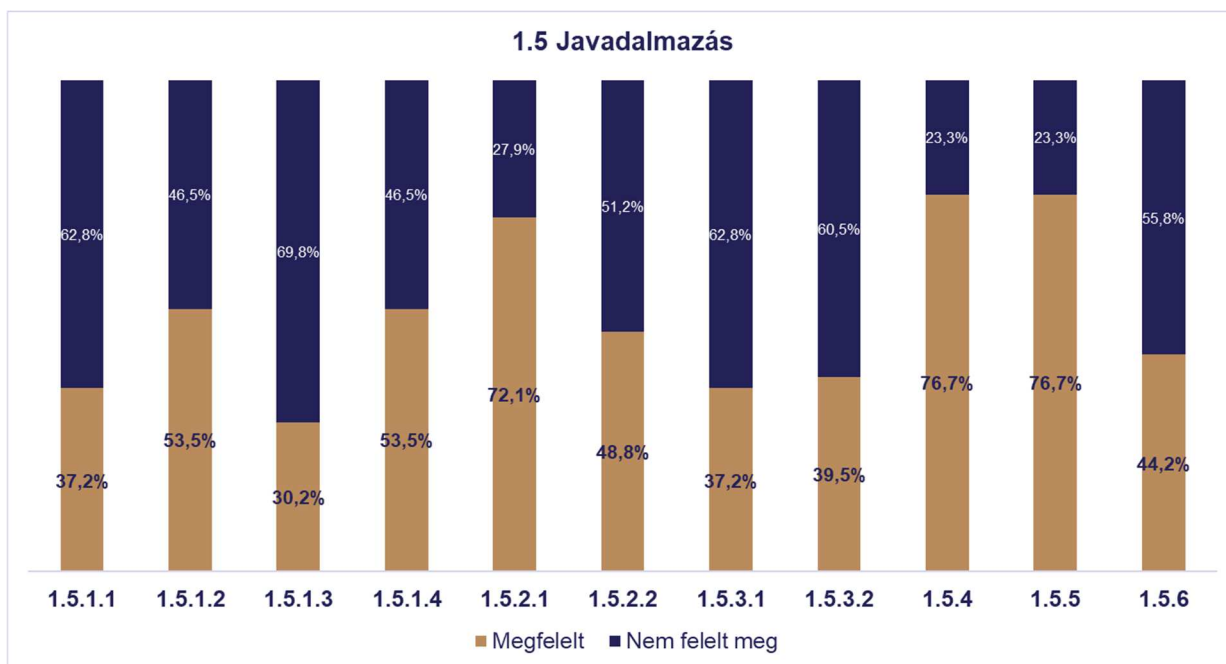

1.5 Javadalmazás

A javadalmazással kapcsolatos ajánlások rendelkeztek a legrosszabb megfelelési mutatóval annak ellenére, hogy az előző évben is kedvezőtlenek voltak a tapasztalatok. Az arányok továbbra sem javultak még úgy sem, hogy a javadalmazással kapcsolatos szabályok egy része törvényi előíráson (pl. javadalmazási irányelvek közgyűlés általi elfogadása, közgyűlés elé kerülő napirendi pontok felügyelőbizottsági véleményeztetése), más része felelős társaságirányítási bizottsági, EK ajánláson vagy a nemzetközi számviteli standard szabályain alapszik (részvényalapú javadalmazás közgyűléssel történő elfogadtatása, tényleges javadalmazás közzététele). Összességében megállapítható, hogy az igazgatóságok a javadalmazás kérdésében döntően maguk döntenek, tartalmuk többnyire nem, vagy csak részben nyilvános, és csak néhány társaság épít be a részvényesek számára is áttekinthető szervezeti vagy működési kontrollokat.

Ajánlás / Javaslát	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	1.5.1.1	Az igazgatóság/igazgatótanács, illetve az igazgatóság/igazgatótanács tagjaiból felállított bizottság irányelveket és szabályokat fogalmazott meg az igazgatóság/igazgatótanács, a felügyelőbizottság, és a menedzsment munkájának értékelésére és javadalmazására vonatkozóan.	37,2%	0,6%
Ajánlás	1.5.1.2	A menedzsment tagok teljesítmény alapú javadalmazásának megállapításánál figyelembe vették a tagok feladatait, a felelősségük mértékét, valamint azt is, hogy a társaság milyen mértékben valósította meg a célkitűzéseit, illetve, hogy milyen a társaság gazdasági-pénzügyi helyzete.	53,5%	-
Ajánlás	1.5.1.3	Az igazgatóság/igazgatótanács, illetve az igazgatóság/igazgatótanács tagjaiból felállított bizottság által megfogalmazott javadalmazási irányelveket a felügyelőbizottság véleményezte.	30,2%	-1,5%
Ajánlás	1.5.1.4	Az igazgatóság/igazgatótanács, valamint a felügyelőbizottság tagjainak javadalmazására vonatkozó elveket (és azok jelentős változásait) a közgyűlés külön napirendi pontban hagyta jóvá.	53,5%	4,7%
Ajánlás	1.5.2.1	Az igazgatóság / igazgatótanács hatáskörébe tartozik a menedzsment teljesítményének ellenőrzése és javadalmazásának megállapítása.	72,1%	3,8%
Ajánlás	1.5.2.2	A menedzsment tagokat illető, a szokásostól eltérő juttatások kereteit és ezek változásait a közgyűlés külön napirendi pontban hagyta jóvá.	48,8%	7,4%
Ajánlás	1.5.3.1	A részvény alapú javadalmazási konstrukciók elveit a közgyűlés jóváhagyta.	37,2%	-4,3%
Ajánlás	1.5.3.2	A részvény alapú javadalmazási konstrukciókkal kapcsolatos közgyűlési döntést megelőzően a részvényesek részletes tájékoztatást kaptak (legalább az 1.5.3 pontban foglaltak szerint)	39,5%	-4,4%
Ajánlás	1.5.4	A társaság úgy alakította ki javadalmazási rendszerét, hogy az ne kizárólag a részvényárfolyamok rövid távú maximalizálására ösztönözzön.	76,7%	-
Ajánlás	1.5.5	A felügyelőbizottsági tagok esetében fix összegű javadalmazási rendszer van érvényben és nincs részvényárfolyamhoz kapcsolt javadalmazási elem.	76,7%	-6,2%
Ajánlás	1.5.6	Az igazgatóság/igazgatótanács, a felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak javadalmazási elveiről és a tényleges javadalmazásukról a társaság tájékoztatást (Javadalmazási nyilatkozat) készített – a rá kötelezően irányadó ágazati jogszabályok által elvárt tartalommal és részletezettséggel – a tulajdonosok számára, amelyet a közgyűlés elé terjesztettek. A javadalmazási nyilatkozatban bemutatták az igazgatóság/igazgatótanács és a felügyelőbizottság tagjainak díjazását, továbbá azokat az irányelveket, amelyek alapján a tevékenységüket értékelik, és díjazásukat megállapítják. A tájékoztatás része az igazgatóság/igazgatótanács és a felügyelőbizottság testületi szintű javadalmazására vonatkozó információk közzététele, kifejtve a fix és a változó alkotóelemeket, egyéb juttatásokat, továbbá a javadalmazási rendszer alapelveinek ismertetése és ezek lényeges változásai az előző pénzügyi évvel való összehasonlításban.	44,2%	-2,2%

1.6 Átláthatóság és nyilvánosságra hozatal

Az átláthatóság és nyilvánosságra hozatal körében a kibocsátók átlagos megfelelési mutatója (60,21%) kis mértékben romlott az előző évi átlagos megfelelési mutatóhoz képest (65,27%), és – más fejezetekkel összevetve – **még mindig alacsony**. Az egész fejezet megfelelési átlagát lerontotta az, hogy a nyilvánosságra hozatali folyamatok hatékonyságának felmérését és e felmérés eredményének közzétételét előíró ajánlásoknak való megfelelés tovább csökkent az egy évvel korábbi átlaghoz képest. Szintén romlott a javadalmazási irányelvek, valamint a stratégia, üzleti etika és egyéb érdekelttekkel kapcsolatos irányelvek közzétételének való megfelelés.

Pozitív ugyanakkor, hogy jelentős javulás állt be az igazgatóság/igazgatótanács, a felügyelőbizottság és a felsővezetés munkájáról, ezek értékeléséről és a tárgyévi változásokról szóló megfelelő információk közzétételében, valamint a működést potenciálisan befolyásoló bármely harmadik féllel való kapcsolat közzétételére vonatkozó ajánlásoknak való megfelelésben. Szintén számottevően javult a megfelelési arány egyes további közzétételi kérdésekben (javadalmazási nyilatkozat, kockázatkezelési irányelvek, bennfentes személyek értékpapírkereskedelmi irányelvei, angol nyelvű közzétételek).

Az átláthatóság és nyilvánosságra hozatal témaköréhez kapcsolódó kérdések felében a 2018-ban kiadott Felelős Társaságirányítási Ajánlások változást hoztak: a kérdések kisebb-nagyobb mértékben módosultak, illetve új rendelkezéseket is tartalmaztak. A korábbiakhoz képest új ajánlásoknak (1.6.2.1., 1.6.2.2.) való megfelelés e témakörön belül valamivel az átlag feletti, míg az új javaslatnak (1.6.12.) való megfelelés e témakörön belül jelentősen átlag alatti.

A megfelelés aránya összességében mindenképpen helyet ad egy javuló tendenciának a jövőre nézve.

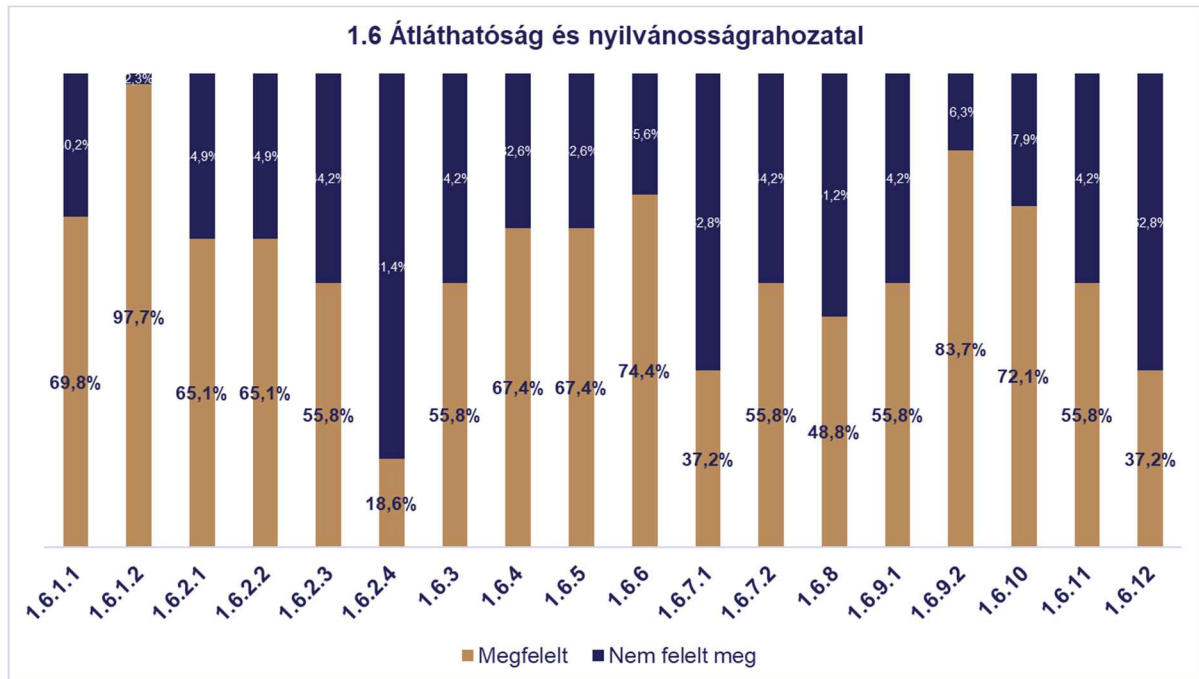

Ajánlás / Javaslat	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	1.6.1.1	A társaság nyilvánosságra hozatali irányelveiben kitér az elektronikus, internetes közzététel eljárásaira.	69,8%	1,5%
Ajánlás	1.6.1.2	A társaság honlapját a nyilvánosságra hozatali szempontokat és a befektetők tájékoztatását szem előtt tartva alakítja ki.	97,7%	0,1%
Ajánlás	1.6.2.1	A társaság rendelkezik a nyilvánosságra hozatalra vonatkozó belső szabályozással, amely kiterjed az Ajánlások 1.6.2 pontjában felsorolt információk kezelésére.	65,1%	-
Ajánlás	1.6.2.2	A társaság belső szabályozása kitér a nyilvánosságra hozatal szempontjából jelentős események minősítésére.	65,1%	-
Ajánlás	1.6.2.3	Az igazgatóság / igazgatótanács felmérte a nyilvánosságra hozatali folyamatok hatékonyságát.	55,8%	-29,6%
Ajánlás	1.6.2.4	A társaság a nyilvánosságra hozatali folyamatok vizsgálatának eredményét közzétette.	18,6%	-10,7%
Ajánlás	1.6.3	A társaság közzétette éves társasági eseménynaptárát.	55,8%	-0,3%
Ajánlás	1.6.4	A társaság nyilvánosságra hozta a stratégiáját, üzleti etikáját és az egyéb érdekeltekkel kapcsolatos irányelveit.	67,4%	-5,7%
Ajánlás	1.6.5	A társaság az éves jelentésben vagy a honlapján nyilvánosságra hozta az igazgatóság/igazgatótanács, a felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak szakmai pályafutásáról szóló információkat.	67,4%	1,6%
Ajánlás	1.6.6	A társaság nyilvánosságra hozta a megfelelő információkat az igazgatóság/igazgatótanács, a felügyelőbizottság és a menedzsment munkájáról, ezek értékeléséről és a tárgyévi változásokról.	74,4%	33,0%
Ajánlás	1.6.7.1	A társaság az 1.5. pontban megfogalmazott ajánlásoknak megfelelően nyilvánosságra hozta javadalmazási irányelveit.	37,2%	-11,6%

Ajánlás	1.6.7.2	A társaság az 1.5. pontban megfogalmazott ajánlásoknak megfelelően nyilvánosságra hozta javadalmazási nyilatkozatát.	55,8%	7,0%
Ajánlás	1.6.8	A társaság közzétette a kockázatkezelési irányelveit és a belső kontrollok rendszerére, továbbá a főbb kockázatokra és azok kezelési elveire vonatkozó tájékoztatását.	48,8%	9,8%
Ajánlás	1.6.9.1	A társaság nyilvánosságra hozta a bennfentes személyeknek a társaság részvényei értékpapír kereskedelmével kapcsolatos irányelveit.	55,8%	7,0%
Ajánlás	1.6.9.2	A társaság az igazgatóság / igazgatótanács, felügyelőbizottság, és a menedzsment tagjainak a társaság értékpapírjaiban fennálló részesedését, illetve a részvény-alapú ösztönzési rendszerben fennálló érdekelttségét az éves jelentésben vagy egyéb módon közzétette.	83,7%	3,2%
Ajánlás	1.6.10	A társaság közzétette igazgatóság/igazgatótanács, a felügyelőbizottság és a menedzsment tagjainak bármely harmadik féllel való kapcsolatát, amely a működését befolyásolhatja.	72,1%	25,8%
Javaslat	1.6.11	A társaság a tájékoztatásait az 1.6.11 pont rendelkezéseinek megfelelően angol nyelven is közzétette.	55,8%	14,4%
Javaslat	1.6.12	A társaság rendszeresen, de legalább negyedévente tájékoztatta befektetőit működéséről, pénzügyi és vagyoni helyzetéről.	37,2%	-

Megjegyzések a táblázathoz:

- 1.6.2.3 Több kibocsátónál nem volt ilyen felmérés, illetve a magyarázatokból az is kiderül, hogy a felmérést nem az igazgatóság, hanem a felsővezetés vagy vezérigazgató végezte el.
- 1.6.2.4 Ez egy eleve alacsony megfelelési szintű ajánláshoz (a kibocsátók valamivel több mint fele felel meg az 1.6.2.3. sz. ajánlásnak) kapcsolódó közzétételi ajánlás. A meg nem felelés (közzététel elmaradásának) magyarázata – az alapul fekvő felmérés hiányán túl – több kibocsátónál az volt, hogy a felmérés eredménye pozitív volt, jogszabály nem írja elő a közzétételt, a felmérés belső folyamat vagy üzleti titkot sérthet.
- 1.6.4 Több kibocsátó magyarázata szerint az ajánlásnak teljeskörűen nem tudott megfelelni (pl. csak a stratégia került közzétételre).
- 1.6.7.1 A meg nem felelés szorosan összefügg a javadalmazásról szóló fejezetben (1.5) írtakkal, mivel azokkal kapcsolatos közzétételi ajánlás.
- 1.6.12 Új javaslat. A meg nem felelés fő magyarázata az, hogy a kibocsátó a jogszabálynak megfelelően jár el, többlet rendszeres tájékoztatási kötelezettséget (önkéntesen) nem vállal.

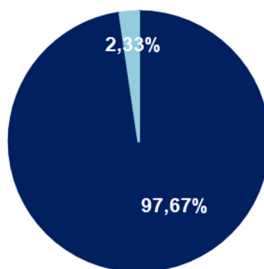

2.1 Feladat- és hatáskörmegosztás a társaságon belül

A társaságon belüli feladat- és hatáskörmegosztás mérésére vonatkozó ajánlást az új Felelős Társaságirányítási Ajánlás vezette be. A jelentésekből megállapítható, hogy **az ajánlásnak való összesített megfelelési arány meghaladja a 97%-ot (97,67%)**. Mindössze egy társaság állapította meg, hogy indoklási kötelezettsége áll fent amiatt, mert a társaság igazgatóságának hatáskörei nem kerültek részletesen kifejtésre az alapszabályában.

A társaságon belüli feladat- és hatáskörmegosztás szabályozását a Ptk. – esetleg más ágazati jogszabály – és a kibocsátók alapszabálya határozza meg, amelyet a munkaszervezetre vonatkozóan a társaságok szervezeti és működési szabályzata részletezhet tovább. A feladat- és hatáskörmegosztás Ptk.-ban foglalt szabályozása minden olyan kérdésben történő döntés meghozatalát, amely nem tartozik a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe, az igazgatóság, vagy igazgatótanács feladat- és hatáskörébe utalja. Mindebből következik, hogy minden olyan esetben, amikor a részvényesek – a Ptk. vagy más jogszabályban a közgyűlés hatáskörébe rendelt döntési hatáskörnél – több feladat- és hatáskört kívánnak a közgyűlés döntési kompetenciájába vonni, ezen esetköröket a társaság alapszabályában tételesen rögzíteni kell.

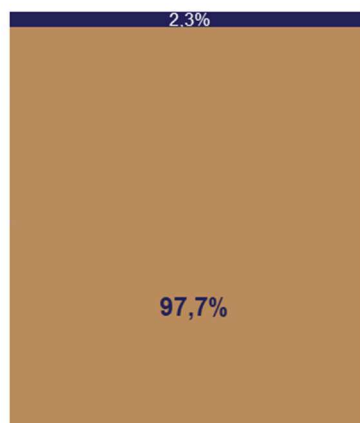
2.1 Feladat- és hatáskörmegosztás a társaságon belül

■ Megfelelt ■ Nem felelt meg

Ajánlás / Javaslát	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	2.1.1	A társaság alapszabálya egyértelmű rendelkezéseket tartalmaz a közgyűlés és az igazgatóság/igazgatótanács feladatairól és hatásköréről.	97,7%	-

2.1 Feladat- és hatáskörmegosztás a társaságon belül

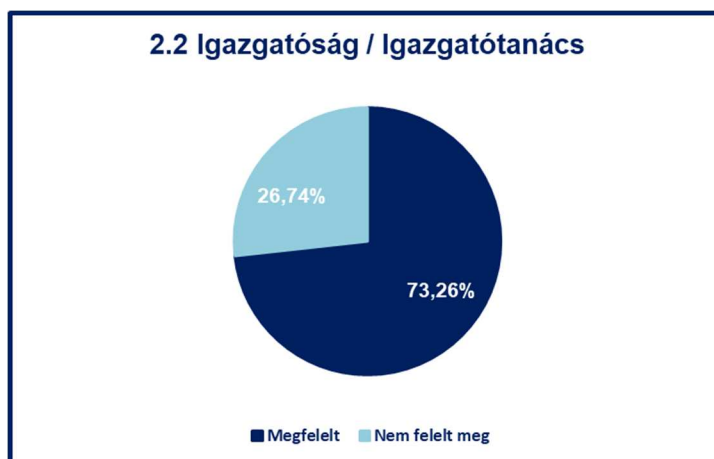
2.1.1

■ Megfelelt ■ Nem felelt meg

2.2 Igazgatóság / Igazgatótanács

Teljes, azaz 100%-os **megfelelési aránnyal** teljesítették a BÉT-en jegyzett részvénytársaságok azt az ajánlást, hogy **igazgatóságuk (igazgatótanácsuk) ügyrendben rendelkezzen** az üléseik lebonyolítását, döntéshozatali eljárásukat, főbb, működésüket szabályozó kérdésekről. A megfelelés tavalý is meghaladta a 95%-ot, így nem jelentős, de kis javulást is mutat az előző évhez képest a mutató. Ennek nyilvánvalóan oka, hogy ügyrend nélkül elképzelhetetlen lenne a társaságok legfőbb irányító szerveinek működése és e dokumentum létrehozása meglehetősen régi gyakorlat a tőzsdei cégek körében.

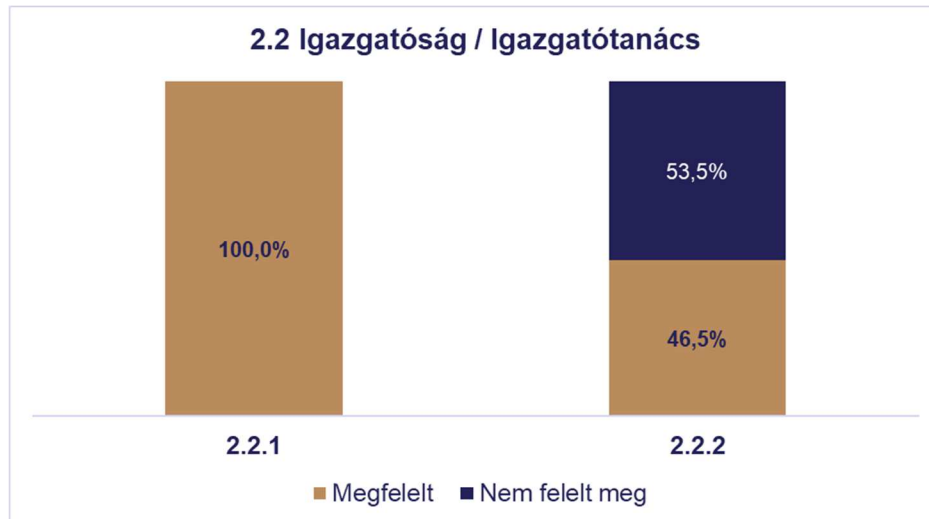
Kevésbé épült be azonban a **működésbe** az az új ajánlás, amely **az igazgatóság (igazgatótanács) jelölésének eljárását, valamint a legfőbb irányítási szerv díjazásának alapelveit lefektető koncepciók és alapidokumentumok nyilvános közzétételét** javasolja a tőzsdei társaságok számára. Az új ajánlásnak a kibocsátók kevesebb mint fele, 46,5%-a tett eleget. Több társaság magyarázta ezt az eltérést azzal, hogy a kérdésről a közgyűlés dönt, vagy azzal, hogy a javadalmazásban és a tagösszetételben nem voltak változások a korábbi években.

Ajánlás / Javaslat	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	2.2.1	Az igazgatóság/igazgatótanács rendelkezik ügyrenddel, amely meghatározza az ülések előkészítésével, lebonyolításával és az elfogadott határozatokkal kapcsolatos teendőket, valamint az igazgatóság/igazgatótanács működését érintő egyéb kérdéseket.	100,0%	4,9%
Ajánlás	2.2.2	Az igazgatóság / igazgatótanács tagjainak jelölésére vonatkozó eljárást, a díjazás kialakításának elveit a társaság nyilvánosságra hozza.	46,5%	-

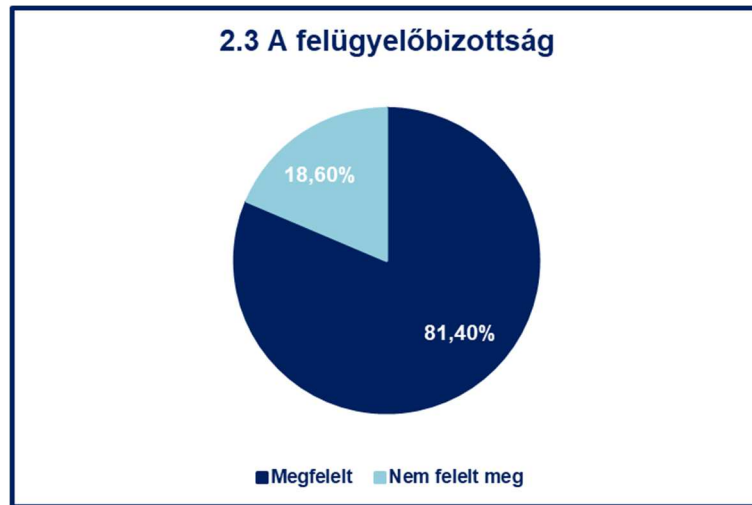
Megjegyzés a táblázathoz:

2.2.2 Az ajánlás új, a következő években várható javulás a megfelelésben.

2.3 A felügyelőbizottság

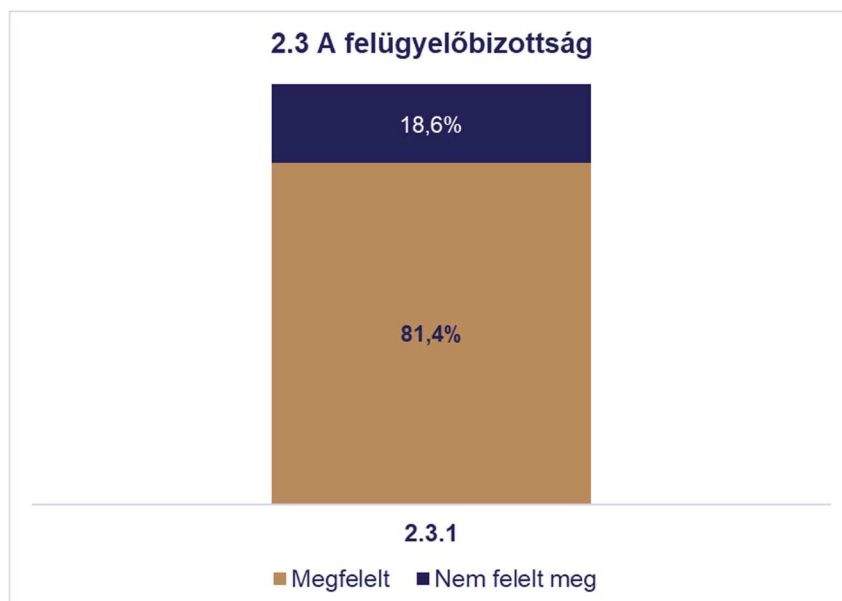
Nem meglepő módon **magas a megfelelési arány a felügyelőbizottság alapvető működését szabályozó ajánlásnál**, amely azt javasolja, hogy a főbb működési, hatásköri kérdéseket és eljárásokat ügyrend rendezze, a főbb feladatokat pedig éves munkatervben állapítsa meg a társaság. **A 81,4%-os megfelelés** egyébként még a tavalyi évhez képest is több mint **8 százalékpontos javulást** mutat; néhol az igen válaszra adott magyarázat mellett a kibocsátó jelezte, hogy ügyrend mellett külön munkaterv nem készült. A nem megfelelések okaként a kibocsátók kizárólag azt jelzik, hogy esetükben nem működik felügyelőbizottság (egységes irányítási rendszer), így a gyakorlatban ennek a pontnak teljes mértékben, azaz 100%-ban felelnek meg a tőzsdei kibocsátók.

Ajánlás / Javaslát	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	2.3.1	A felügyelőbizottság ügyrendjében és munkatervében részletezi a bizottság működését, hatáskörét és feladatait, valamint azokat az ügyintézési szabályokat és folyamatokat is, amelyek szerint a felügyelőbizottság eljár.	81,4%	8,2%

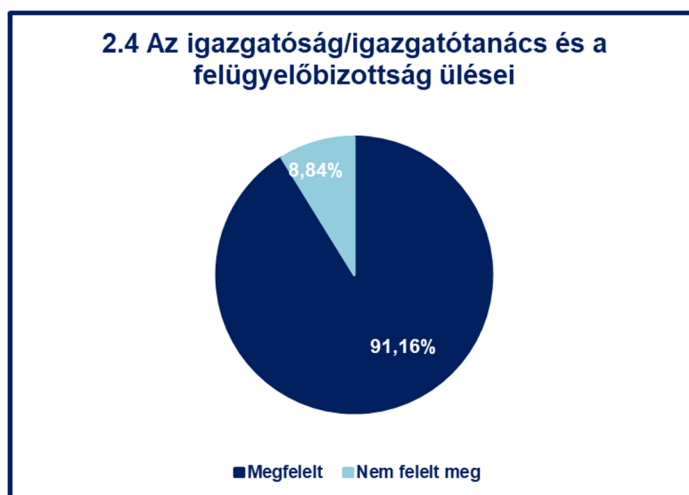
Megjegyzés a táblázathoz:

2.3.1 A nem megfelelések fő oka, hogy nem létezik felügyelőbizottság a társaságnál, ami igen válaszként is elfogadható lenne.

2.4 Az igazgatóság/igazgatótanács és a felügyelőbizottság ülései

Az igazgatóság/igazgatótanács és a felügyelőbizottság üléseivel kapcsolatos megfelelési arány magas, 91%-ot meghaladó, és a tavalyihoz képest mintegy 10 százalékponttal javult, a kibocsátók gyakorlata nagyrészt megfelel az ajánlásokban foglaltaknak. A 2.4.2.1 ajánlás tekintetében a többihez képest alacsonyabb a megfelelés. Az ajánláshoz tartozó kérdésre nyolc kibocsátó adott nemleges választ, azaz a testületi tagok ennyi kibocsátó esetében nem értek hozzá minden esetben legalább az adott testületi ülést öt munkanappal megelőzően az adott ülés előterjesztéseihez. A 2.4.3-as ajánlás kifejezetten arra vonatkozik, hogy az ügyrendek tartalmazzák a nem testületi tagok részvételére vonatkozó szabályokat, amely ajánlást láthatóan több kibocsátó akként értelmezett, hogy az annak való megfelelés az adott szervezet megfelelő gyakorlatával, tehát konkrét szabályzati rendelkezés hiányában is teljesíthető.

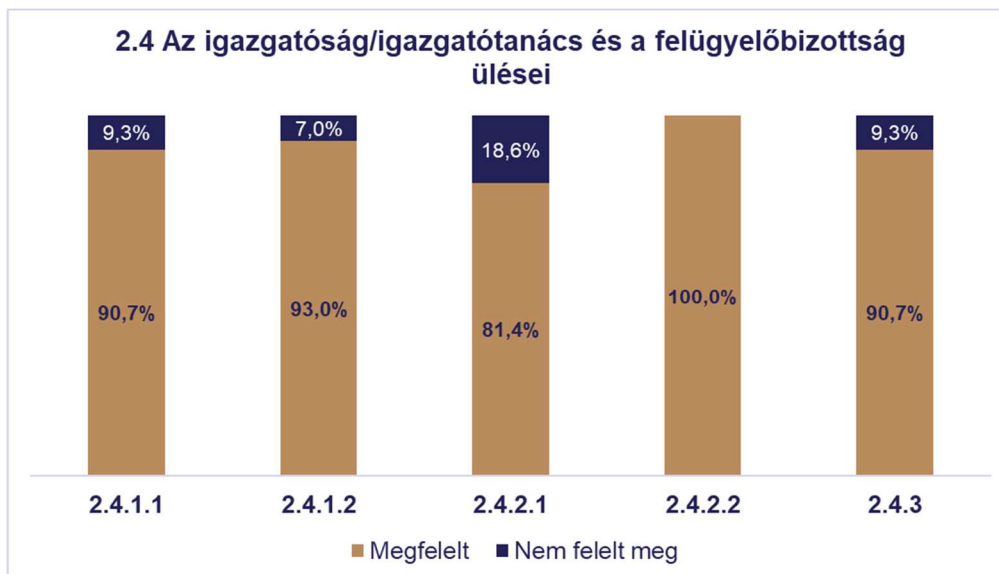

Ajánlás / Javaslat	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	2.4.1.1	Az igazgatóság / igazgatótanács, illetve a felügyelőbizottság előre meghatározott rendszeres gyakorisággal ülést tartott.	90,7%	12,6%
Ajánlás	2.4.1.2	Az igazgatóság / igazgatótanács, illetve a felügyelőbizottság ügyrendje rendelkezik az előre nem tervezhető ülések lebonyolításáról, az elektronikus hírközlő eszközök útján történő döntéshozatalról.	93,0%	6,4%
Ajánlás	2.4.2.1	A testületi tagok az adott testületi ülést legalább öt munkanappal megelőzően hozzáfértek az adott ülés előterjesztéseihez.	81,4%	-4,0%
Ajánlás	2.4.2.2	A társaság biztosította az ülések szabályszerű lefolyását és az ülésekről jegyzőkönyv készítését, az igazgatóság / igazgatótanács és a felügyelőbizottság dokumentációjának, határozatainak kezelését.	100,0%	-

Ajánlás	2.4.3	Az ügyrendben szabályozásra kerül a nem testületi tagok testületi ülésen való rendszeres, illetve eseti részvétele.	90,7%	17,5%
---------	-------	---	-------	-------

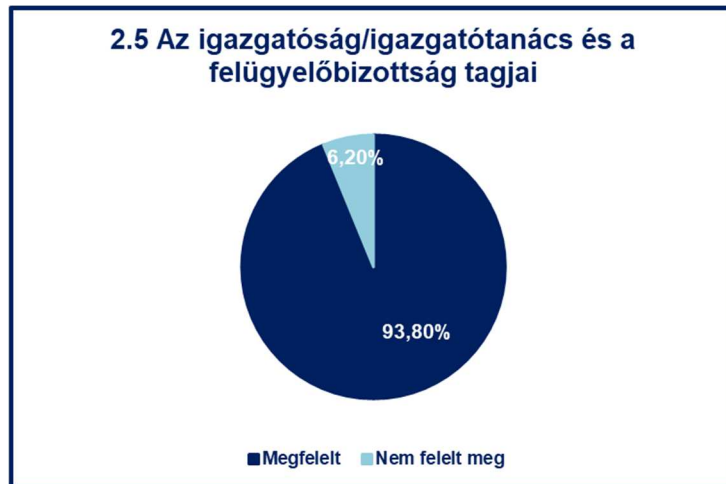
Megjegyzés a táblázathoz:

2.4.3 A kibocsátók közül négyen adtak nemleges választ, azonban három igen választ adó kibocsátó megjegyzéseiből kiderült, hogy ügyrendjeik közül nem mindegyik tartalmaz releváns rendelkezéseket; vagy a nem testületi tagok részvételének kezelésére az adott testület kialakult gyakorlattal rendelkezik ugyan, de a gyakorlat nincs írásba foglalva.

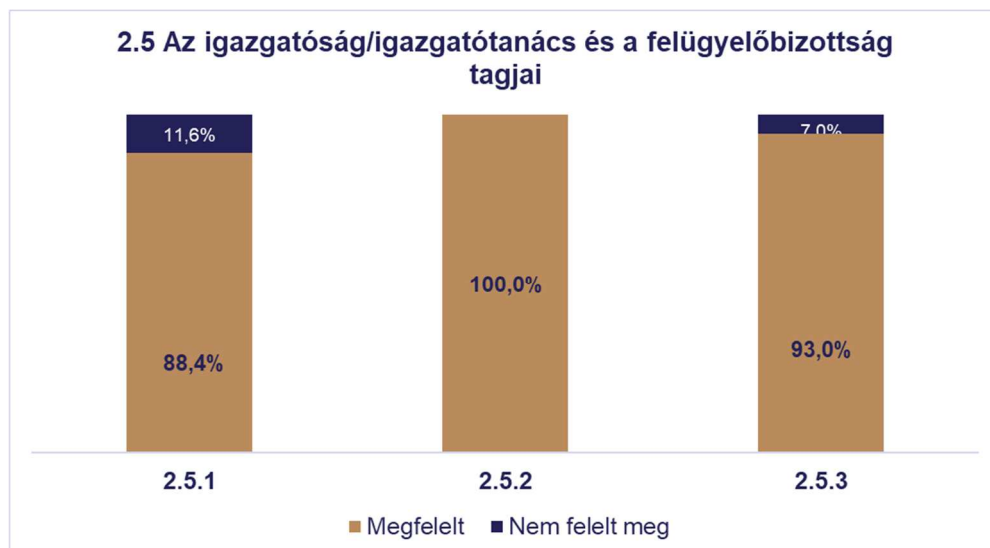

2.5 Az igazgatóság/igazgatótanács és a felügyelőbizottság tagjai

A testületi tagok megválasztásával és összetételével kapcsolatos ajánlások terén is magas, 93,8%-os a megfelelési arány, és csaknem 11 százalékponttal kedvezőbb, mint a 2017-es arány. A kibocsátók közül hárman nemleges választ adtak a 2.5.1, valamint 2.5.3 ajánlások kérdéseire is, amelyet azzal indokoltak, hogy a tárgyévben nem került sor náluk tisztségviselők megválasztására. Ezzel kapcsolatban már korábban is megjegyeztük, hogy egy bizonyos társasági esemény elmaradása a tárgyévben még nem feltétlenül ad okot nemleges válaszra, mivel az adott esemény hiányában is létezik olyan szabályozás a kibocsátónál, amely szerint adott esetben a kibocsátó eleget tehetne az ajánlásnak.

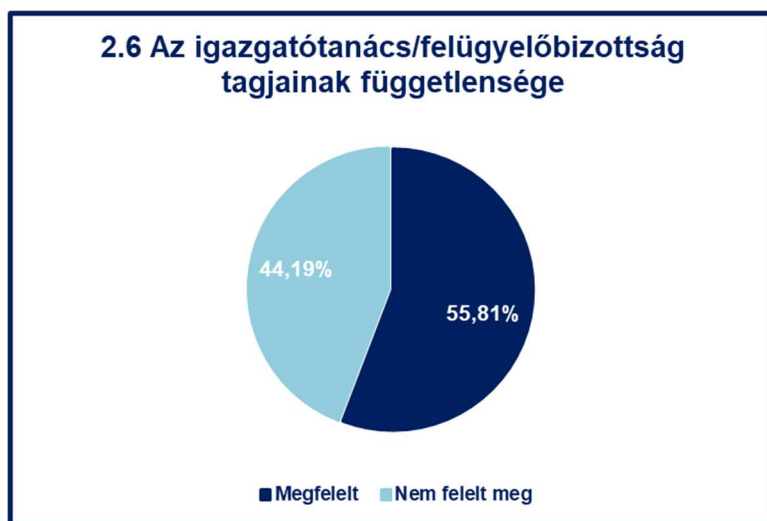

Ajánlás / Javaslat	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	2.5.1	Az igazgatóság / igazgatótanács illetve a felügyelőbizottság tagjainak jelölése és megválasztása átlátható módon történt, a jelöltekre vonatkozó információk megfelelő időben a közgyűlést megelőzően nyilvánosságra kerültek.	88,4%	7,9%
Ajánlás	2.5.2	A testületek összetétele, létszáma megfelel az Ajánlások 2.5.2 pontjában meghatározott elveknek.	100,0%	4,9%
Ajánlás	2.5.3	A társaság gondoskodott arról, hogy az újonnan választott testületi tagok megismerhessék a társaság felépítését, működését, illetve a testületi tagként ellátandó feladataikat.	93,0%	19,9%

2.6 Az igazgatótanács/felügyelőbizottság tagjainak függetlensége

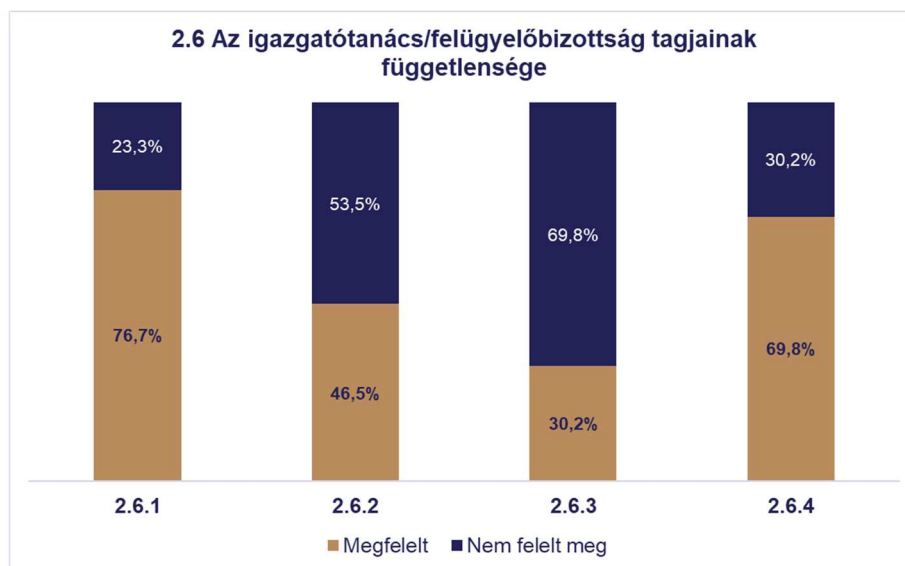
A javadalmazásra vonatkozó ajánlásokat követően jelen témában a legrosszabb a kibocsátók megfelelési aránya. A válaszokból adódóan az alacsony megfelelési szint fő oka az, hogy a BÉT-en jelen lévő kibocsátók nagyrészt a KKV szektorba tartoznak, így az indokolásuk alapján a cégméretük és az irányítási struktúrájuk nem teszi szükségessé az ajánlás által megkívánt, függetlenségre vonatkozó magasabb szabályozási szintet, illetve nem tartják szükségesnek a jogszabályban előírtaknál szélesebb körű nyilvánosságra hozatalt.

Ajánlás / Javaslat	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	2.6.1	Az igazgatótanács / felügyelőbizottság rendszeres időközönként (az éves felelős társaságirányítási jelentés elkészítésével kapcsolatban) a függetlenség megerősítését kérte függetlennek tekintett tagjaitól.	76,7%	3,6%
Ajánlás	2.6.2	A társaság tájékoztatást ad azokról az eszközökről, amelyek biztosítják, hogy az igazgatóság / igazgatótanács objektíven értékeli a menedzsment tevékenységét.	46,5%	34,3%
Ajánlás	2.6.3	A társaság honlapján nyilvánosságra hozta az igazgatótanács / felügyelőbizottság függetlenségével kapcsolatos irányelveit, az alkalmazott függetlenségi kritériumokat.	30,2%	5,8%
Ajánlás	2.6.4	A társaság felügyelőbizottságának nincs olyan tagja, aki a jelölését megelőző öt évben a társaság igazgatóságában, illetve menedzsmentjében tisztséget töltött be, ide nem értve a munkavállalói részvétel biztosításának eseteit.	69,8%	-1,0%

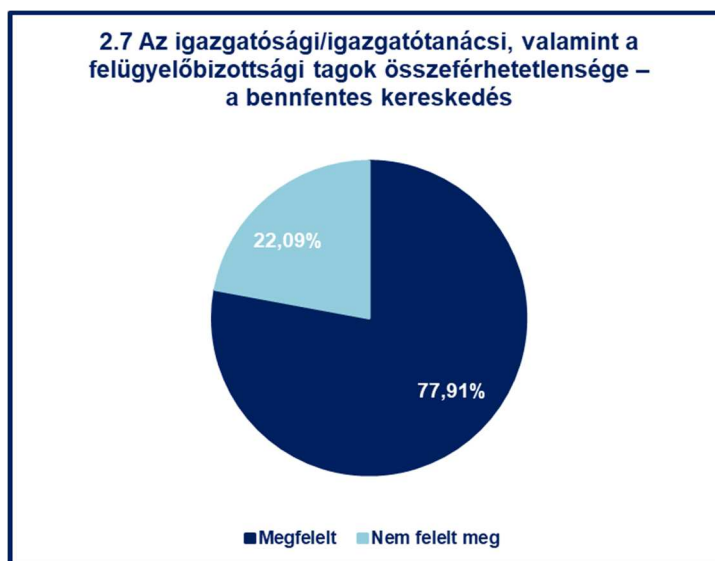
Megjegyzés a táblázathoz:

2.6.4 Több nemleges válasz érkezett pusztán a felügyelőbizottság hiánya miatt.

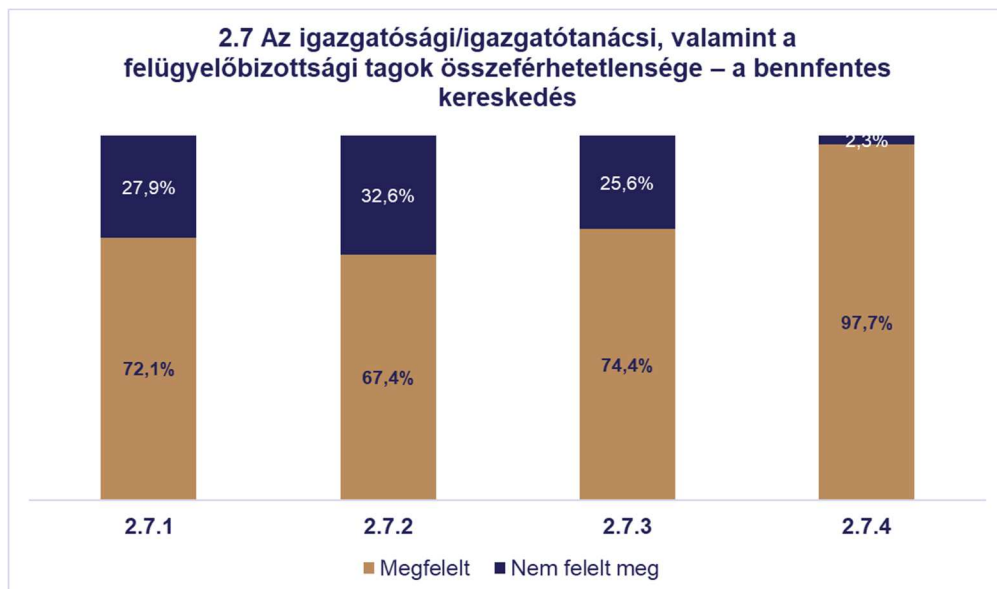

2.7 Az igazgatósági/igazgatótanácsi, valamint a felügyelőbizottsági tagok összeférhetlensége – a bennfentes kereskedés

Az irányítás, ellenőrzés, kockázatkezelés fejezetbeli témák közül **valószínűleg itt kapjuk a leghomályosabb képet kibocsátók valós megfeleléséről**. Az ok hasonló a 2.5 ponthoz fűzött megjegyzésben említettekhez, ugyanis a kibocsátók többsége a 2.7.1., 2.7.2 és a 2.7.3 kérdésekre adott nemleges válaszáat a társaság/management vonatkozó ügyletének, illetve vonatkozó felkérésnek a tárgyévi hiányával indokolta, miközben ezek hiányában is létezhet olyan szabályozás a kibocsátónál, amely szerint adott esetben a kibocsátó eleget tehetne az ajánlásnak. A kérdésekre adott válaszokból inkább az feltételezhető, hogy a kibocsátók nem rendelkeznek a megfelelést biztosító belső szabályozással. Az előbbiekkal ellentétben, egy kivétellel valamennyi kibocsátó úgy nyilatkozott, hogy létrehozta a bennfentes információk kezelésére alkalmazandó szabályait.

Ajánlás / Javaslat	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	2.7.1	Az igazgatóság / igazgatótanács tagja tájékoztatta az igazgatóságot / igazgatótanácsot (felügyelőbizottságot / auditbizottságot), ha a társaság (vagy bármely leányvállalata) valamely ügyletével kapcsolatban neki (illetve vele üzleti kapcsolatban álló személyeknek vagy hozzátartozójának) olyan jelentős személyes érdekeltsége állt fenn, amely miatt nem független.	72,1%	1,4%
Ajánlás	2.7.2	A testületi és menedzsment tagok (és a velük közeli kapcsolatban álló személyek), valamint a társaság (illetve leányvállalata) között létrejött ügyleteket, megbízásokat a társaság általános üzleti gyakorlata szerint, de az általános üzleti gyakorlathoz képest szigorúbb átláthatósági szabályok alapján bonyolították le, és kerültek jóváhagyásra.	67,4%	15,0%
Ajánlás	2.7.3	A testületi tag tájékoztatta a felügyelőbizottságot / audit bizottságot (jelölőbizottságot), ha nem a cégcsoporthoz tartozó társaságnál kapott testületi tagságra, menedzsment tisztségre vonatkozó felkérést.	74,4%	11,0%
Ajánlás	2.7.4	Az igazgatóság / igazgatótanács kialakította a társaságon belüli információáramlásra, a bennfentes információk kezelésére vonatkozó irányelveit, és felügyeli ezek betartását.	97,7%	9,9%

2.8 Belső kontroll rendszerek és kockázatkezelés

A megfelelési mutatók a belső kontroll és kockázatkezelés témakörére vonatkozó ajánlások/javaslatok összessége tekintetében is javuló tendenciát mutatnak: az átlagos mutató 10 százalékpontot meghaladó növekedéssel 2018-ban meghaladta a 72%-ot.

A belső ellenőrzési funkció kialakítása kapcsán a többség rendelkezik független szervezeti egységgel, de a nemmel válaszolóknál sem jelenti azt, hogy nem működik belső ellenőrzés, hanem jellemzően maga a Felügyelőbizottság / Audit Bizottság / más szervezeti egység vagy eseti szerződéssel megbízott végzi el a feladatot. 20% az az arány, ahol nem került kialakításra ilyen funkció, de több esetben tervezik ennek a kialakítását a közeljövőben. A belső ellenőrzés információkhoz való korlátlan hozzáférése – kivéve, ahol nincs kialakítva maga a funkció – megfelelő, az esetek kis százalékában (>10%) van csak korlátozva, amely korlátozás azonban nem fér össze a belső ellenőrzés hatékony, független, befolyásmentes működésével.

A belső kontroll rendszer másik meghatározó jelentőségű eleménél a válaszadók nagy többsége rendelkezik compliance funkcióval, amely igen biztató eredmény, tekintve, hogy maga a funkció nemrég került szabályozásra a hazai jogszabályi környezetben is.

A harmadik meghatározó elemnél, a kockázatkezelésnél hasonlóak a mutatók, mint a tavalyi évben, tekintve, hogy ez az egyik legrégebb funkció a belső kontroll környezetben, de a közgyűlési tájékoztatás a kockázatkezelésről szóló ajánlasi pont 13 százalékpontos csökkenést mutat. Ennek magyarázata elsősorban, hogy több kisebb cégnél a működés, üzleti tevékenységek nagysága még nem érte el azt a méretet, ami indokolná a beszámolást; azonban nagyon fontosnak tartjuk, hogy a jövőben ez az ajánlasi megfelelési mutató pozitívan változzon.

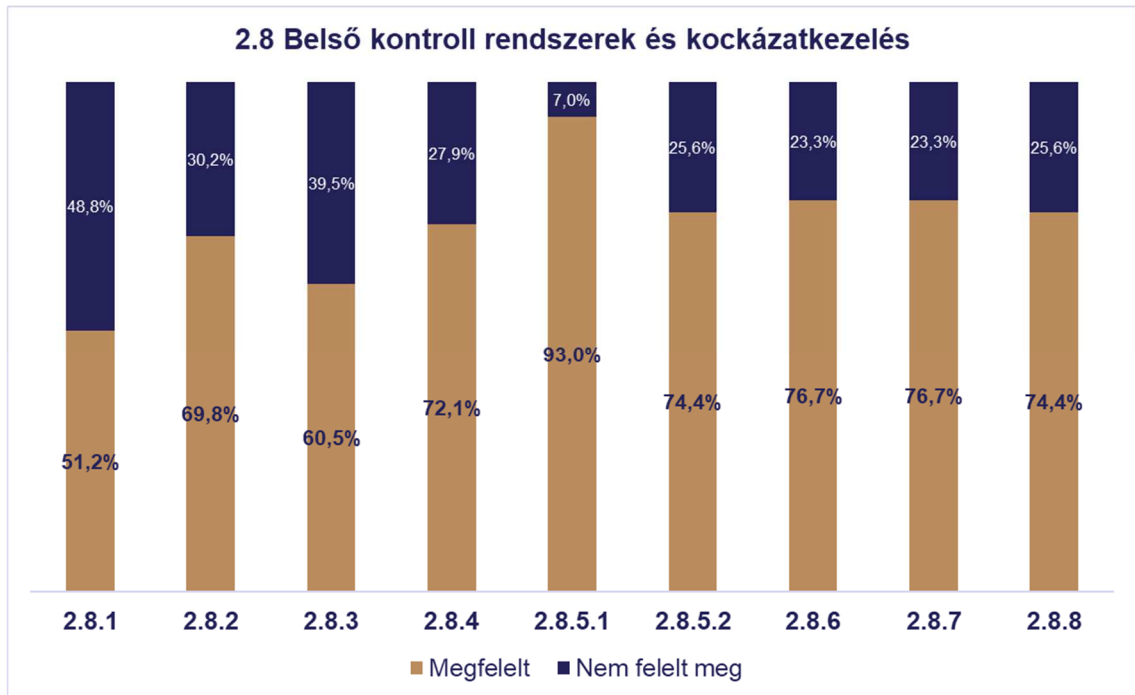
A belső kontroll rendszere szervezeten belüli tájékoztatása kapcsán is jelentős, 33 százalékpontos javulás volt tapasztalható az előző évhez képest, amely igen biztató eredmény.

Ajánlás / Javaslát	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Ajánlás	2.8.1	A társaság kialakított egy független belső ellenőrzési funkciót, mely az audit bizottságnak / felügyelőbizottságnak tartozik beszámolási kötelezettséggel.	51,2%	9,7%
Ajánlás	2.8.2	A belső ellenőrzés korlátlan hozzáféréssel rendelkezik a vizsgálatokhoz szükséges minden információhoz.	69,8%	-
Ajánlás	2.8.3	A részvényesek tájékoztatást kaptak a belső kontrollrendszerének működéséről.	60,5%	21,4%
Ajánlás	2.8.4	A társaság rendelkezik megfelelőség biztosítási (compliance) funkcióval.	72,1%	-
Ajánlás	2.8.5.1	Az igazgatóság / igazgatótanács, vagy az általa működtetett bizottság felelős a társaság teljes kockázatkezelésének felügyeletéért és irányításáért.	93,0%	0,3%
Ajánlás	2.8.5.2	A társaság megfelelő szerve és a közgyűlés tájékoztatást kapott a kockázatkezelési eljárások hatékonyságáról.	74,4%	-13,4%
Ajánlás	2.8.6	Az igazgatóság/igazgatótanács az érintett területek bevonásával kidolgozta az ágazati és társasági sajátosságoknak megfelelő kockázatkezelési alapelveket.	76,7%	3,6%
Ajánlás	2.8.7	Az igazgatóság / igazgatótanács megfogalmazta a belső kontrollrendszerével kapcsolatos elveket, amelyek biztosítják a társaság tevékenységét érintő kockázatok kezelését, ellenőrzését, valamint a társaság kitűzött teljesítmény- és nyereségcéljainak elérését.	76,7%	-1,3%
Ajánlás	2.8.8	A belső kontrollrendszerek funkciói legalább egyszer beszámoltak az arra jogosult testületnek a belső kontrollmechanizmusok és a társaságirányítási funkciók működéséről.	74,4%	33,0%

Megjegyzés a táblázathoz:

- 2.8.3 A kibocsátók többségénél készült jelentés (ami jelentős növekedés az előző évhez képest) a részvényesek számára a belső kontrollrendszerének működéséről, valamint kidolgozásra kerültek a belső kontrollrendszeréről készített jelentések fogadásával, feldolgozásával, és saját jelentésének elkészítésével kapcsolatos eljárásaik.

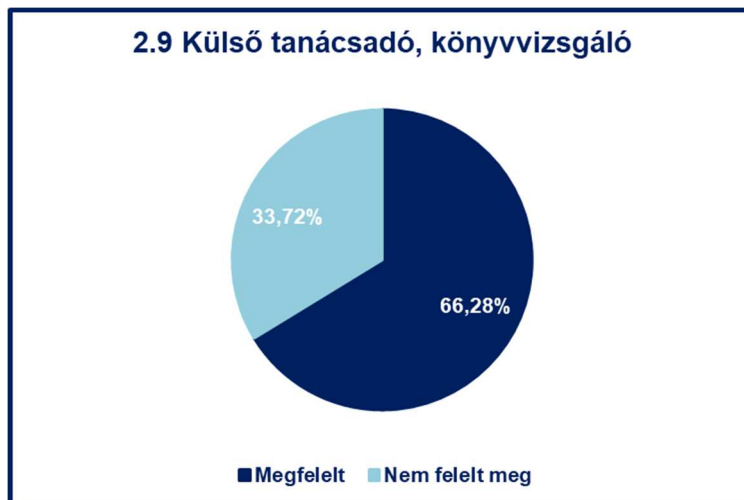

2.9 Külső tanácsadó, könyvvizsgáló

A megfelelési mutatók a külső tanácsadók és könyvvizsgálók témakörére vonatkozó ajánlások/javaslatok összességében minimálisan, de emelkedő tendenciát mutatnak.

A válaszadók kisebbsége rendelkezik csak a külső tanácsadó(k), valamint ezek kiszervezett szolgáltatásainak az igénybevétele esetén követendő belső eljárásokról.

A válaszadók 91%-a hívja meg tanácskozási joggal a társaság könyvvizsgálóját az igazgatóság / igazgatótanács által a pénzügyi beszámolót megtárgyaló üléseire. A hatályos törvényi rendelkezések szerint az állandó könyvvizsgálót a társaság legfőbb szervének a társaság beszámolóját tárgyaló ülésére meg kell hívni, függetlenül attól, hogy a könyvvizsgálat megállapításai szükségessé tették-e vagy sem. Ennek elmulasztása jogszabályba ütközik, így a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani ennek az ajánlási pontnak való megfelelésre.

Ajánlás / Javaslát	Ajánlás száma	Ajánlás szövege	Megfelelési arány (%)	Változás (%pont)
Javaslát	2.9.1	A társaság rendelkezik a külső tanácsadó(k), valamint ezek kiszervezett szolgáltatásainak az igénybevétele esetén követendő belső eljárásokról.	41,9%	2,8%
Ajánlás	2.9.2	Az igazgatóság / igazgatótanács a pénzügyi beszámolót megtárgyaló üléseire tanácskozási joggal meghívta a társaság könyvvizsgálóját.	90,7%	2,9%

